

๓/๒๕๓๒
๓๓. ๒๐ ๓๓ ๓๒

กรมชลประทาน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การหาปริมาณการใช้น้ำของตัวเขียนพันธุ์ทอง ๑
ที่สถานีคันคว่ำวิจัยการใช้น้ำชลประทานพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก
พร. ๘๔/๒๕๓๐ สล.

งานวิจัยการใช้น้ำชลประทานของพืช
ฝ่ายเกษตรชลประทาน
กองจัดสรรน้ำและบำรุงรักษา
ธันวาคม ๒๕๓๑

รายงานผลการวิจัย

โครงการวิจัยเรื่อง

การหาปริมาณการใช้น้ำของถั่วเขียวพันธุ์ อุทอง 1

A Trial on Consumptive Use for Mungbean

U-Thong 1 Variety

ทะเบียนวิจัย

(พร 84/2530 สล)

ผู้ริเริ่มและตรวจชอบ

นายประเสริฐ ทนกลิ้งที่ หัวหน้าฝ่ายเกษตรชลประทาน

หัวหน้าโครงการ

นางสจี เจริญยิ่ง

นักวิชาการเกษตร 7

ผู้ร่วมงาน

นายมานัส เรืองนาย

เจ้าหน้าที่บริหารการเกษตร 6

นายสุจิน ทองเผือก

นักวิชาการเกษตร 4

นายสุภชัย มโนการ

นายช่างชลประทาน 3

นางทัศนีย์ สุภธรา

ช่างก่อสร้างชั้นที่

นายอำนาจ จันประคับ

นายจ่านง เขียวมัน

หน่วยงานเจ้าสังกัด

งานวิจัยการใช้น้ำชลประทานของพืช

ฝ่ายเกษตรชลประทาน

กองจัดสรรน้ำและบำรุงรักษา

กรมชลประทาน

ระยะเวลาดำเนินการวิจัย

วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2530 ถึงวันที่ 20 เมษายน 2530

รวม 70 วัน

สถานที่ดำเนินการวิจัย

สถานีค้นคว้าวิจัยการใช้น้ำชลประทานในอุบลราชธานี อำเภอนามนนิคม

จังหวัดอุบลราชธานี

วัตถุประสงค์

เพื่อหาปริมาณน้ำที่พืชใช้ในการคายระเหย

(Evapotranspiration หรือ Consumptive Use)

ตั้งแต่ระยะเวลาเริ่มปลูกจนถึงระยะเวลาเก็บเกี่ยว

การหาปริมาณการใช้น้ำของถั่วเขียวพันธุ์อุทอง 1

A Trial on Consumptive Use for Mungbean U-Thong 1 Variety

บทคัดย่อ

การทดลองหาปริมาณการใช้น้ำของถั่วเขียวพันธุ์อุทอง 1 ได้ดำเนินการทดลองโดยใช้ถังไลนิเกอร์ ที่สถานีกันลว้าวิจัยการใช้น้ำชลประทานในอุบลราชธานี อำเภอนครหลวง จังหวัดอุบลราชธานี เริ่มทำการทดลองปลูกเมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2530 เก็บเกี่ยววันที่ 20 เมษายน 2530 รวมอายุ 70 วัน จากผลการทดลองปรากฏว่า ถั่วเขียวใช้น้ำในการเจริญเติบโตตลอดอายุ 315.8 มม. หรือ 505.3 มม./ไร่ เฉลี่ยต่อวัน 4.51 มม. หรือ 7.22 มม./ไร่ ค่าอัตราส่วนระหว่างปริมาณน้ำที่ถั่วเขียวใช้ในการเจริญเติบโตกับค่าการระเหย (Pan Coefficient) เท่ากับ 0.80 ค่า Crop Coefficient (K) จากสูตรของ

Modified Penman	เท่ากับ 0.65
Blaney Criddle	เท่ากับ 0.79
E-pan	เท่ากับ 0.94
Radiation	เท่ากับ 0.78
Hargreaves Equation	เท่ากับ 0.83
Thorntwaite	เท่ากับ 0.76

ประสิทธิภาพการใช้น้ำของถั่วเขียว (E_y) เท่ากับ 0.21 กิโลกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ความสูงของต้น 55.2 ซม. จำนวนดักต่อน 43.5 ดอก ความยาวของดัก 8.0 ซม. จำนวนเมล็ดตอดัก 8.1 เมล็ด จำนวนเมล็ดที่ตอดัก 6.5 เมล็ด น้ำหนักเมล็ดตอดัก 16.1 กรัม น้ำหนักเมล็ดตอดัก 107.1 กิโลกรัมต่อไร่

วิธีประลอง

1. เพื่อหาปริมาณน้ำที่ใช้ในการคายระเหย (Evapotranspiration) หรือ Consumptive Use) ทั้งแต่ละระยะเริ่มปลูกจนถึงระยะเวลา ที่เกี่ยวข้อง
2. เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์พืช (Empirical Consumptive Use Crop Coefficient) เพื่อนำไปใช้ในการคำนวณหาปริมาณน้ำที่ใช้ในการเจริญเติบโตในท้องที่อื่น ๆ โดยโรงขุมอุทกอากาศ
3. เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ของถาดวัดการระเหย (Pan Coefficient) ซึ่งจะนำไปใช้คำนวณหาปริมาณน้ำที่ใช้ในการเจริญเติบโต ในท้องที่อื่น ๆ โดยทราบค่าปริมาณน้ำที่ระเหยในท้องที่นั้น
4. เพื่อหาวิธีการประมาณค่าการคายระเหยของพืชที่เหมาะสมโดยใช้ข้อมูลสภาพภูมิอากาศประมาณค่าการคายระเหยของพืชในสภาพอากาศอื่น ๆ (Potential Evapotranspiration)

สถานที่ดำเนินการทดลอง

สถานีค้นคว้าวิจัยการใช้น้ำชลประทานพืชไร่โลก บ้านหาดใหญ่ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก ระยะเส้นรุ้ง $17^{\circ}02'46''$ เหนือ ระยะเส้นแวง $100^{\circ}11'08''$ ตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเล $+47.800$ เมตร

วิธีดำเนินงาน

1. การวางแผนการทดลอง ทำการทดลองโดยใช้ถัง Lysimeter แบบ Percolation ซึ่งประกอบด้วยถังปลูกพืช 4 ถัง แต่ละถังมีขนาด $1.50 \times 1.50 \times 1.50$ เมตร หูถังจะมีท่อต่อไปยังถังใต้ดินของแต่ละถังต่างหากมีขนาด $1.00 \times 1.00 \times 1.00$ เมตร เพื่อหาปริมาณน้ำที่เหือด จากความสามารถของดินในถังปลูกพืชจะขึ้นไว้ได้ รวม ๆ บริเวณถัง Lysimeter ทำการปลูกข้าวโพดเพื่อให้สภาพสิ่งแวดล้อมเหมือนแปลงใหญ่ ส่วนการเก็บตัวอย่างดินเฉพาะในถังปลูกพืชเท่านั้น